

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Чланом 41. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18) прописано је да се на органе државне управе сходно примењује члан 37. тог закона у погледу контроле спровођења анализе ефекта прописа пре њиховог усвајања од стране Владе, за све законе и друге прописе којима се битно мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса физичких и правних лица.

Овим законом се битно не мења начин остваривања права, обавеза и правних интереса правних и физичких лица, већ се за одређена возила само смањује пореско оптерећење.

Наиме, примена Закона указала је на потребу да се код опорезивања порезом на употребу моторних возила доследније спроведе уставни принцип опорезивања сразмерно економској моћи обвезника. С тим у вези, а имајући у виду да се тржишна вредност путничких возила радне запремине мотора преко 2000 cm³ брже умањује по основу старости, предлаже се да се пореско оптерећење за та возила умањи. Имајући у виду број, радну запремину мотора и старост возила за која је предложено смањење пореског оптерећења, очекује се да ће се по том основу остварити мање прихода у буџету Републике Србије од око једне милијарде динара.

1. Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности? Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

У области пореза на употребу моторних возила спроводи се Закон о порезима на употребу, држање и ношење добара. Резултати у спровођењу тог закона су остварени, али је уочена потреба да се код опорезивања тим порезом путничких возила радне запремине мотора преко 2000 cm³ доследније спроведе уставни принцип опорезивања сразмерно економској моћи обвезника.

2) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Документ који је од значаја за промену која се предлаже је Закон о порезима на употребу, држање и ношење добара. Тим законом се уређују порез на употребу моторних возила, порез на употребу пловила, порез на употребу ваздухоплова и порез на регистровано оружје.

3) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Закон, између осталог, уређује опорезивање порезом на употребу моторних возила. Тај порез се плаћа код регистрације моторних возила, при чему се прописани износи пореза процентуално умањују по основу навршених година старости возила. Уочена је потреба за доследнијим спровођењем уставног принципа опорезивања сразмерно економској моћи обвезника, у односу на путничка возила радне запремине мотора преко 2000 cm³, због чега се за та возила старости преко пет до двадесет година

предлаже повећање процентуалног износа умањења пореза. Не предлаже се додатно умањење за возила преко навршених двадесет година старости, из разлога што се за та возила и сада плаћа 20% од прописаног износа пореза, па би додатно умањење обесмислило опорезивање тих возила по овом основу и било подстицај за коришћење тих возила, што би имало негативне ефекте на безбедност саобраћаја на путевима и на заштиту животне средине.

4) Која промена се предлаже? Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Предлаже се да се прописани износ пореза на употребу моторних возила умањује за путничка возила радне запремине мотора преко 2000 cm³, преко навршених пет година старости, за:

1) 25% - код моторних возила преко пет до осам навршених година старости (уместо садашњих 15%);

2) 40% - код моторних возила преко осам до 10 навршених година старости (уместо садашњих 25%);

3) 65% - код моторних возила преко 10 навршених година старости (уместо садашњих 40%).

Наведена промена јесте неопходна, имајући у виду да је за путничка возила радне запремине мотора преко 2000 до 2500 cm³ прописани износ пореза 58.250 динара, за путничка возила радне запремине мотора преко 2500 до 3000 cm³ прописани износ пореза 118.040 динара, а за путничка возила радне запремине мотора преко 3000 cm³ прописани износ пореза 243.970 динара.

5) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложена промена утицаће позитивно на физичка и правна лица – власнике моторних возила радне запремине мотора преко 2000 cm³, која су преко пет до двадесет навршених година старости, с обзиром на то да ће им се смањити пореско оптерећење по основу пореза на употребу моторних возила.

6) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје важећи документи јавних политика којим би се могла остварити предложена промена.

7) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Имајући у виду да су предложена решења законска материја, нема могућности да се циљеви који се желе постићи реше без доношења закона.

8) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

Недоношењем овог закона порески обвезници би и даље вршили плаћање пореза за моторна возила радне запремине мотора преко 2000 cm³, која су преко пет до двадесет навршених година старости, уз сада прописане постотке умањења, што је за њих знатно веће пореско оптерећење.

9) *Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?*

Не располажемо искуствима других држава.

2. Кључна питања за утврђивање циљева

1) *Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).*

Промену није неопходно извршити, али је она целисходна имајући у виду да се њом обезбеђује доследније спровођење уставног принципа опорезивања сразмерно економској моћи обвезника.

2) *Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).*

Промене које се желе постићи доношењем овог закона је доследније спровођење уставног принципа опорезивања сразмерно економској моћи обвезника смањењем пореског оптерећења за одређена путничка возила.

3) *Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?*

Предложена законска решења усаглашена су са постојећим правним оквиром. Она нису садржана у важећим документима јавних политика, па у том смислу није потребно вршити усаглашавање.

4) *На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?*

Имајући у виду циљ овог закона, показатељ учинка представља смањење пореског оптерећења за одређена путничка возила, чиме се обезбеђује доследније спровођење уставног принципа опорезивања сразмерно економској моћи обвезника.

3. Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) *Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?*

„Status quo” опција није разматрана, водећи рачуна да би се њеним задржавањем у примени задржало и постојеће пореско оптерећење.

Не постоје алтернативне мере за остварење циља, имајући у виду да су предложена решења законска материја, тако да нема могућности да се циљеви који се желе постићи реше без доношења закона.

2) *Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?*

Измена регулаторног оквира је основни услов који је потребно да буде испуњен како би се омогућило постизање жељених циљева.

Не постоје друге опције за постизање жељене промене, имајући у виду да је неопходна измена регулаторног оквира с обзиром на то да су предложена решења законска материја.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Предложена решења не садрже рестриктивне мере. Чињеница да се њима смањује пореско оптерећење и постиже трошковна уштеда физичким и правним лицима која су власници путничких возила радне запремине мотора преко 2000 cm³ која су старости преко пет до двадесет година представља подстицајну меру за остварење циља који се жели постићи овим законом.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Предложеним законским решењима не уводе се организационе, управљачке и институционалне промене.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Имајући у виду да је реч о законској материји, промена се не може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Заинтересоване стране су указале на проблеме изазване износом пореског оптерећења за путничка возила радне запремине мотора преко 2000 cm³. Имајући у виду да су предложена решења законска материја, нема могућности да се циљеви који се желе постићи реше без измене закона.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Надлежни органи имају капацитет за спровођење изабраних законских решења.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Предложени модел омогућава трошковну уштеду код регистрације путничких возила радне запремине мотора преко 2000 cm³, која су преко пет до двадесет навршених година старости. Тај циљ ће се постићи повећањем процентуалног умањења прописаних износа пореза, зависно од навршених година старости возила. На тај начин није мењан прописани износ пореза за возила до пет година старости, већ се смањује за старија возила имајући у виду да се са повећањем њихове старости смањује и њихова вредност.

На тај начин се постиже жељена промена и остварење циља.

4. Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) *Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?*

Имајући у виду циљ овог закона, прописана решења могу имати негативне ефекте на јавне приходе који припадају буџету Републике Србије, с обзиром на то да се смањује износ пореза који се плаћа код регистрације појединих путничких возила. Имајући у виду број тих возила и њихову старост, не очекује се да ти ефекти буду значајни.

2) *Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?*

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

3) *Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?*

Спровођење изабране опције неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) *Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?*

Предложене промене не би требале да доведу до трошкова.

5) *Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?*

/

6) *Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?*

Неће бити расхода других институција спровођењем предложених решења.

5. Кључна питања за анализу економских ефеката

1) *Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?*

Изабрана опција неће изазвати трошкове, а смањиће пореско оптерећење власницима путничких возила радне запремине мотора преко 2000 cm³, која су старости преко пет до двадесет година, а које се плаћа сваке године приликом регистрације возила.

2) *Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?*

Изабрана опција не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

3) *Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?*

Изабрани модел нема утицаја на услове конкуренције.

4) *Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?*

Изабрана опција нема утицаја на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) *Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?*

Изабрана опција нема утицаја на друштвено богатство и његову расподелу.

6) *Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?*

Изабрана опција нема утицаја на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца.

6. Кључна питања за анализу ефеката на друштво (Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?).

Изабрана опција неће довести до трошкова, а представљаће материјалну корист за власнике путничких возила радне запремине мотора преко 2000 cm³, која су старости преко пет до двадесет година.

7. Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) *Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?*

Предложеним решењема не уводе се организационе, управљачке и институционалне промене.

2) *Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?*

Постојећа јавна управа има капацитет за спровођење предложених мера.

3) *Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора*

(нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију предложених мера није потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, нити било ког другог субјекта.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрани модел је у сагласности са са важећим прописима.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност? Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност, нити на одговорност и транспарентност рада јавне управе.

6) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Не постоје додатне мере које треба спровести да би се спровела изабрана опција.

8. Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Потреба за смањењем пореског оптерећења за путничка возила веће радне запремине мотора подржана је од заинтересованих страна тј. резултат је њихових бројних иницијатива за измену закона у том смислу.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење изабраних опција није потребно обезбедити финансијска средства, нити спровести поступак јавне набавке.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не постоје уочени ризици у вези спровођења изабраних опција.

9. Информације о спроведеним консултацијама у току израде Нацрта закона:

Овај закон због свог садржаја, односно природе, није био предмет консултација у складу са чланом 44. став 2. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС”, број 8/19).